

UT dagurinn

Virkir og gegnsæir samráðsferlar á netinu

Arnar Pálsson

5

Lýðræði

Ríki, sveitarfélög og stofnanir þeirra tileinki sér **gegnsæ, skilvirk og opin samráðsferli** svo að almenningur og fyrirtæki geti með auðveldum hætti **komið sjónarmiðum sínum að í stefnu-mótun, reglusetningu og ákvarðanatöku.** Komið verði á rafrænni kjörskrá, rafrænum íbúakosningum og undirskriftarsöfnunum í sveitarfélögum sem verði undanfari tilraunar með rafrænar sveitarstjórnarkosningar.

Frekari útfærsla á fyrstu stigum

Verið er að stíga fyrstu skref í verkefninu. Nýlega var skipaður vinnuhópur forsætis- og innanríkisráðuneytis sem hefur að leiðarljósi sínu lýðræðismarkmið úr stefnu upplýsingasamfélagsins en þau voru þó útfærð frekar á eftirfarandi hátt:

- Auka möguleika almennings og hagsmunaaðilar til að koma að stefnumótun, reglusetningu og ákvarðanatöku opinberra aðila og **koma með ábendingar um það sem betur má fara í löggjöf og/eða stjórnsýsluframkvæmd.**
- Auka gegnsæi í laga- og reglusetningarferlinu þannig að hagsmunaaðilar geti áttað sig á **hvað er í vændum og komið sínum sjónarmiðum að á öllum stigum.**
- Bæta vinnubrögð við undirbúning laga- og reglusetningar og við stefnumótun þannig að stjórnvöld fari í gegnum **tiltekin skref sem stuðla að vandaðri vinnubrögðum.**

Af hverju samráð – á ekki stjórnsýslan bara að finna út úr þessu?

Nei, almenn sátt er nú ríkjandi um að samráð sé „verkfæri“ fyrir stjórnvöld til að ná fram auknu gegnsæi, skilvirkni og gæðum í reglusetningu eða stefnumótun.

- Auka **gæði** í reglusetningu og stefnumótun með því að fá sjónarmið áhugasamra upp á yfirborðið tímanlega.

= *betri lög*

- Með samráði verði almennt augin **sátt og samstaða** á meðal hagsmunaaðila um lög, reglur og stefnur stjórnvalda.

= *auðveldari innleiðing og framkvæmd*

= *færri brot*

= *minni kostnaður*

- Aukið **traust**.

= *færri skotgrafir*

= *skilvirkni*

= *minni kostnaður*

65

- sæti Íslands í mælingum 2014

18 ↑

- stökk Íslands frá sömu könnun
2012

0

- einkunn Íslands í 3. þætti (*e-
decision making*)

Kannanir á lýðræðislegri virkni

Mælingunni er skipt í þrennt;

- 1. þáttur - Stjórnvöld

veita aðgengi að upplýsingum

og stefnumótandi skjölum,

- 2. þáttur - Stjórnvöld

hvetja til þátttöku í samræðum

um stefnu og ákvarðanir,

- 3. þáttur - Stjórnvöld

hvetja og taka þátt í samráði

í krafti sameiginlegrar aðkomu.

Athygli vekur að Ísland fær enga einkunn fyrir 3. þáttinn, sama á við um Danmörku og Svíþjóð. Finnland kemur best út í þeim þætti ásamt Noregi þegar litið er til Norðurlandanna.

Holland og Suður Kórea eru einu löndin sem mælast með fullt hús stiga í öllum þáttum og tróna efst á heimsvísu í þátttökuvísitölunni.

65

- sæti Íslands í mælingum 2014

18

- stökk Íslands frá sömu könnun
2012

0

- einkunn Íslands í 3. þætti (*e-
decision making*)

Einnig í deiglu hjá OECD

OECD er einnig að hefja mælingar á þessu sviði sem horfa betur til innviða stjórnsýslunnar. OECD bendir á að þjóðir séu sífellt í auknum mæli að prófa sig áfram á sviði upplýsingatækni til að geta stundað samráð en samhliða því sé merkjanleg ákveðin þróun:

- Þjóðir sjá í auknum mæli mikilvægi þess að bjóða upp á aðkomu hagsmunaaðila.
- Markmið með þátttöku hagsmunaaðila eru breytileg eftir viðfangsefni og mikilvægi; taka þarf tillit til þess að ólík verkfæri (ferla) þurfi til að ná ólíkum markmiðum.
- Enn er algengast að samráði sé beitt í síðustu áföngum stefnumótunar.
- Áhersla ríkja er fyrst og fremst að auka aðkomu hagsmunaaðila í endurskoðun á núgildandi stefnum, löggjöf eða reglum. Lítið er um að lönd opni á samtal við innleiðingu stefnu eða við eftirlit.
- Það er erfitt að sannreyna að með þátttöku hagsmunaaðila sé verið að ná markmiðum eða auka gæði, það er því skortur á mælanlegum markmiðum.

„Upplýsingatækni gegnir sífellt stærra hlutverki í samráðsferlum og mörg lönd eru að gera tilraunir á þessu stigi. Hin raunverulega breyting á þó eftir að koma“

Tilraunaverkefni á þessu sviði

**Top Down Decision
making and rollout**

**Top down retroactive
confirmation and
resource allocation**

**Bottom up
implementation**

**Bottom up
experimentation**

Það er ekki síst vegna þessa sem er áhugavert að horfa til annarra landa og draga lærdóm af reynslu annarra.

Útfærsla samráðs er oft á tíðum **Ólík** og oft á tíðum tilraunakennd.

Hver er **birtingarmynd** samráðs hjá öðrum löndum?

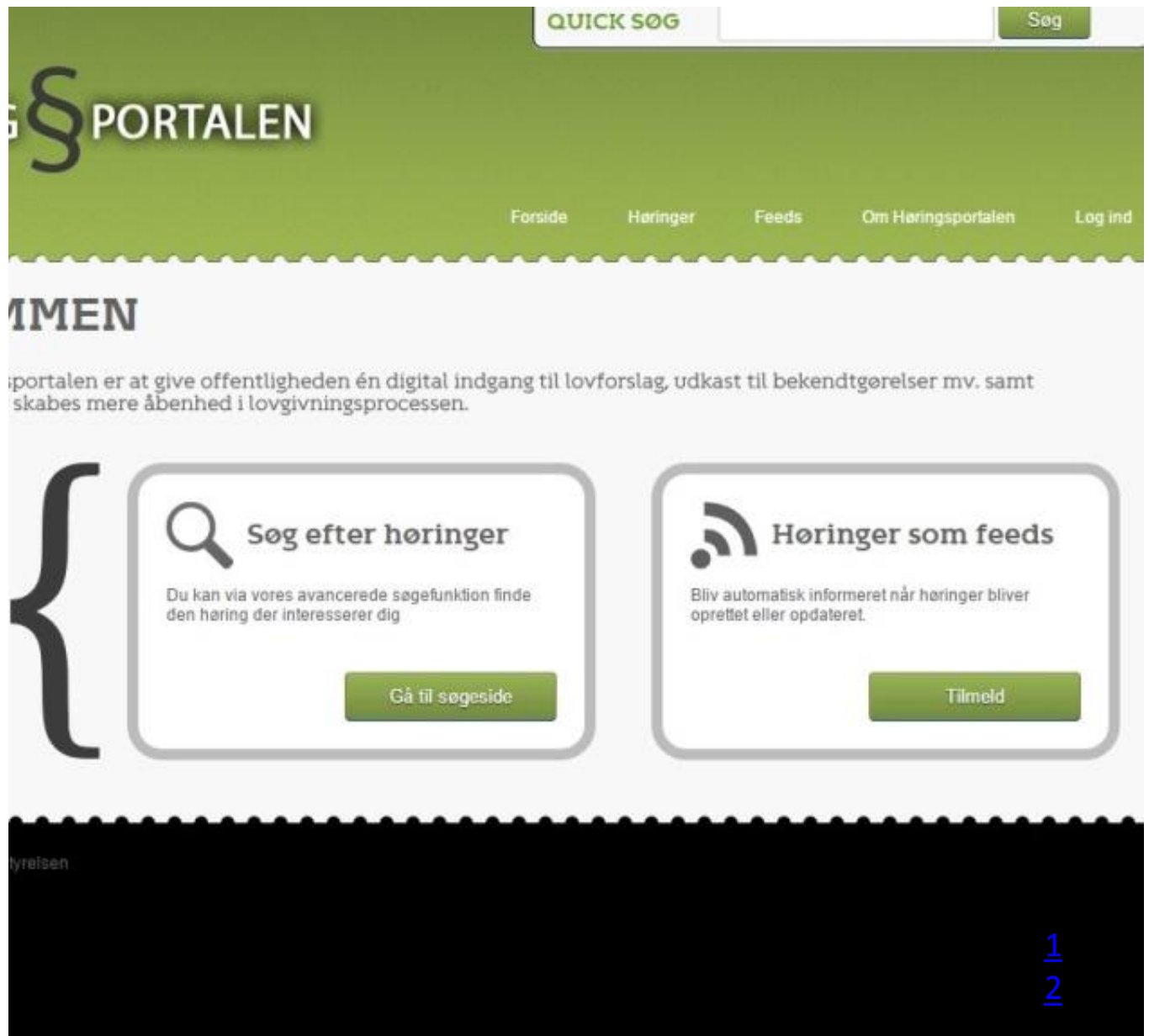
Danmörk

Bretland

Holland

Bandaríkin

Høringsportalen

Publications: All consultations

Use the filters to show only
publications that match your interests

Publication type

Publications

Departments

Publication status

Open consultations

Publications

Open consultations

2,135 publications

Get updates to this list email feed

- Open access restriction at Gurston Down: how to comment**

3 November 2014 Natural England Open consultation
- The Armed Forces (Transitional and Consequential Provisions) Regulations 2014**

3 November 2014 MOD Open consultation

Part of a collection: [Armed Forces Pension Scheme 2015](#)
- Draft NHS Pension Scheme Transitional Regulations 2014**

31 October 2014 DH Consultation Part of a collection: [NHS pensions](#)
- Reducing the duration of copyright in certain unpublished works**

31 October 2014 IPO Open consultation
- Ofgem & Fuel Measuring and Sampling/Sustainability under the C**

31 October 2014 DECC Open consultation

Open consultation

Language controls for healthcare and associated professions

From: [Department of Health](#)
First published: 3 November 2014
Part of: [Protecting patients from avoidable harm](#)

Respond online

or

Email to:
HRDlistening@dh.gsi.gov.uk

This consultation closes at
**15 December 2014
11:45pm**

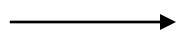
Summary

Seeks views on changes to allow professional regulatory bodies to impose language controls on nursing, dental and pharmacy professionals.

We are analysing your feedback

Visit this page again soon to download the outcome to this public feedback.

This consultation has concluded

Download the full outcome

[The Legal Ombudsman and complaints about claims management companies: response to consultation](#)

Published: 3 November 2014
PDF, 127KB, 21 pages

Hvernig er unnið með samráð í Bretlandi?

Annex A – List of respondents

A sliding scale of fees based on turnover

1. Of the 19 respondents who commented on fees based on companies' turnover, 11 said they thought the fee framework was 'fair', respondents included a number of claims opposed, most thought that companies were subsidising others in the claims industry, in records.

Express Solicitors Ltd
EMCAS
Professional Financial Claims Association
Association of Regulated Claims Management Companies
The UK Cards Association
National Accident Helpline
British Bankers Association
Finance and Leasing Association
Gladstone Brookes
Injury Lawyers 4u
BCP Advisory Services
Lower Cost Complaints Ltd
Claim 2 Gain Ltd
Nationwide Debt Solutions
Liberty Financial Claims Ltd
Claim 4 Disputes
Fair Advice Ltd
PPI Facts
First4Lawyers
Easy Claim Ltd
Allixium Ltd T/A Writefully Yours
Credo Claims Limited
~~Money Boomerang Ltd~~
A member of the public

of
that
these
were
handling

Overheid.nl

Overheid.nl

> Hoog contrast Tekstgrootte - +

Home Particulieren Ondernemers Overheidsinformatie Over deze site Contact English Help Sitemap Zoeken

> Home > Overheidsinformatie
Besluitvorming van de overheid

Inloggen MijnOverheid DigiD

Zoeken

Voer een zoekterm in

Voer eventueel
Postcode/plaatsnaam

zoek >

Beleidsonderzoek

- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) [\[2\]](#)
- Centraal Planbureau (CPB) [\[2\]](#)
- Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) [\[2\]](#)
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) [\[2\]](#)
- Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) [\[2\]](#)
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) [\[2\]](#)
- Kennisbank Arbeidszaken Publieke Sector (KAPS) [\[2\]](#)

Wet- en regelgeving

- Europees [\[2\]](#)
- Landelijk >
- Plaatselijk (gemeente, provincie en waterschap) >
- Ruimtelijkeplannen.nl [\[2\]](#)

Toezicht

- Inspectieloket [\[2\]](#)

Advies en besluitvorming

- Internetconsultatie >
- Adviezen Raad van State [\[2\]](#)
- Parlementaire documenten (bijvoorbeeld Kamervragen, Kamerstukken) >
- Meer adviesorganen >

Bekendmaking

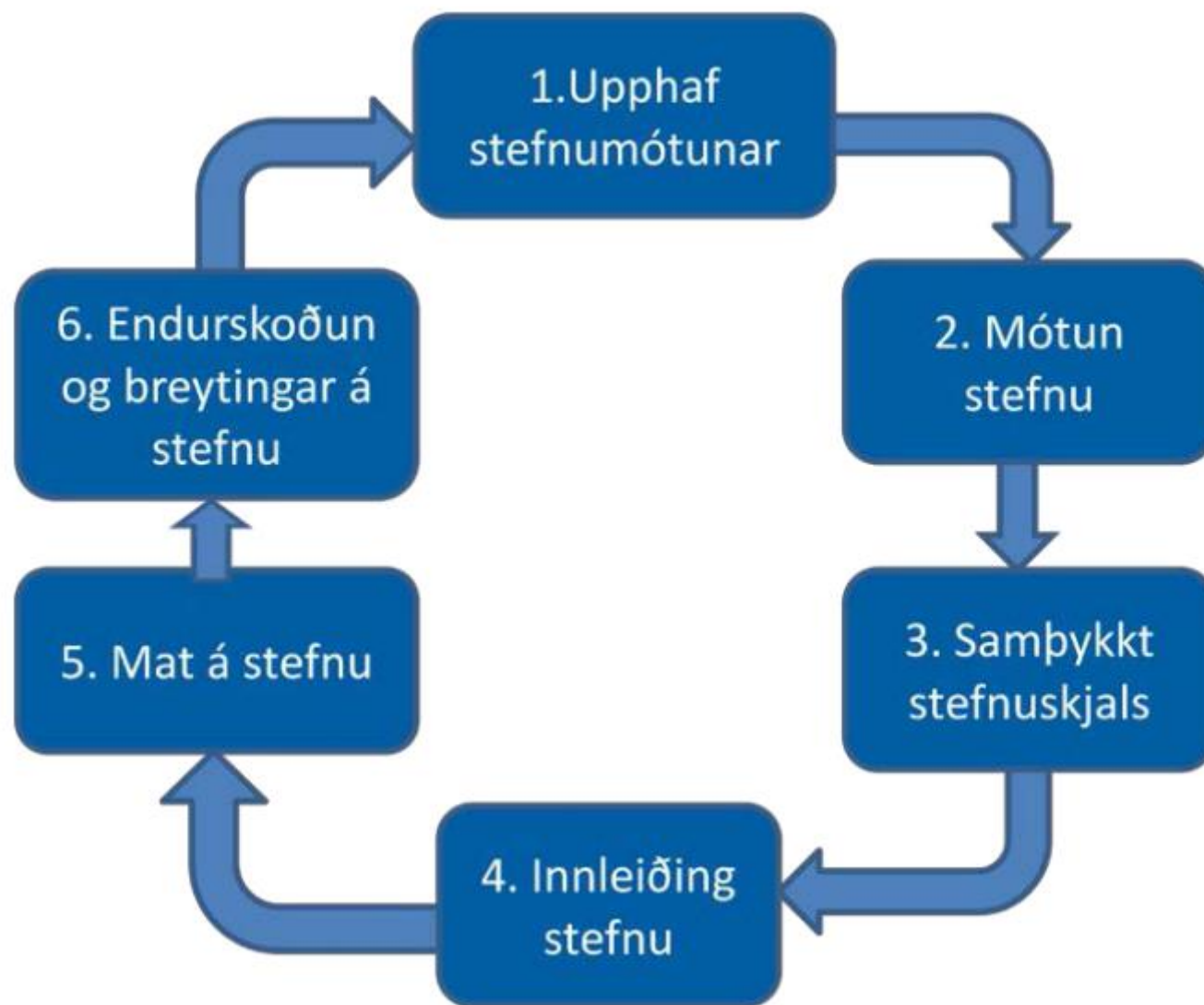
- Staatsblad (landelijk) >
- Staatscourant (landelijk) >
- Tractatenblad (landelijk) >
- Gemeentebleden >
- Provinciale bladen >
- Waterschapsbladen >
- Officiële bekendmakingen vandaag >
- Publicaties op websites van gemeenten, provincies en waterschappen >

Uitvoering

- Landelijk (beleidsregels, circulaire, uitvoeringsaanwijzingen) >
- Plaatselijke vergunningen >
- Vergunningen Natuurbeschermingswet >

Klachtrecht en rechtspraak

- College voor de Rechten van de Mens [\[2\]](#)
- Nationale ombudsman [\[2\]](#)
- Rechtspraak.nl [\[2\]](#)
- Tuchtrecht >

regulations.gov

The screenshot shows the homepage of regulations.gov. At the top is a navigation bar with links for Home, Help, Resources, and Feedback and Questions. Below this is a search bar with a magnifying glass icon and the word 'Search', followed by 'Browse' and 'Learn' buttons. The main heading is 'Participate Today!' in red, followed by a paragraph explaining the site's purpose: 'Submit your comments on proposed regulations and related documents published by the U.S. Federal government. You can also use this site to search and review original regulatory documents as well as comments submitted by others.' Below this is a sub-heading 'Help improve Federal regulations by submitting your comments.' and a large blue search box with the text 'SEARCH for: Rules, Comments, Adjudications or Supporting Documents:' and a 'Search' button. To the right of the search box is a link to 'Advanced Search'. Below the search box is a section titled 'What's Trending' with a bar chart icon, listing four items with their closing dates: 'Carbon Pollution Emission Guidelines for Existing Stationary Sources: Electric Utility Generating Units' (closing Dec 01, 2014), 'Agency Information Collection Activities; Submission to the Office of Management and Budget for Review and approval...' (closing Nov 20, 2014), 'Prescription Drug User Fee Act Patient-Focused Drug Development; Request for Comments' (closing Dec 05, 2014), and 'Special Regulations: Areas of the National Park System, Cuyahoga Valley National Park, Bicycling' (closing Dec 15, 2014). To the right of this is a section titled 'Comments Due Soon' with a list of comment counts for various time periods: Today (12), Next 3 Days (68), Next 7 Days (208), Next 15 Days (453), Next 30 Days (805), and Next 90 Days (1,088). Below this is a 'Newly Posted' section with comment counts for: Last 3 Days (174), Last 7 Days (395), Last 15 Days (847), Last 30 Days (1,865), and Last 90 Days (5,938). On the far right is a sidebar with a section 'Are you new to the site?' containing links to 'What can I find on this site?', 'How do I find a rule?', 'How do I submit a comment?', 'How do I find my comment?', and 'Do my comments make a difference?'. Below this is a 'New Commenting API' section with a 'Submit a Formal Comment on FEDERAL REGISTER' button and a 'POWERED BY regulations.gov API' logo. At the bottom of the sidebar are links to 'DOS Regulations Twitter Page', 'Site Enhancements', 'Developers', 'Unified Agenda Spring 2014', and 'A Commenter's Checklist'.

regulations.gov

Home Help Resources Feedback and Questions

Search Browse Learn

Participate Today!

Submit your comments on proposed regulations and related documents published by the U.S. Federal government. You can also use this site to search and review original regulatory documents as well as comments submitted by others.

Help improve Federal regulations by **submitting your comments**.

SEARCH for: Rules, Comments, Adjudications or Supporting Documents:

Search

Advanced Search

What's Trending

Carbon Pollution Emission Guidelines for Existing Stationary Sources: Electric Utility Generating Units
Closing on Dec 01, 2014

Agency Information Collection Activities; Submission to the Office of Management and Budget for Review and approval...
Closing on Nov 20, 2014

Prescription Drug User Fee Act Patient-Focused Drug Development; Request for Comments
Closing on Dec 05, 2014

Special Regulations: Areas of the National Park System, Cuyahoga Valley National Park, Bicycling
Closing on Dec 15, 2014

Meetings: Pollinator Health Task Force
Closing on Nov 24, 2014

Comments Due Soon

Today (12)
Next 3 Days (68)
Next 7 Days (208)
Next 15 Days (453)
Next 30 Days (805)
Next 90 Days (1,088)

Newly Posted

Last 3 Days (174)
Last 7 Days (395)
Last 15 Days (847)
Last 30 Days (1,865)
Last 90 Days (5,938)

Are you new to the site?

Click the links below to get started.

- What can I find on this site?
- How do I find a rule?
- How do I submit a comment?
- How do I find my comment?
- Do my comments make a difference?

New Commenting API

Submit a Formal Comment on
FEDERAL REGISTER
The Daily Journal of the United States Government

POWERED BY
regulations.gov API
Your Source for Federal Regulatory Data

DOS Regulations Twitter Page

Site Enhancements

Developers

Unified Agenda Spring 2014

A Commenter's Checklist

E.t.v. skiptir tæknin ekki öllu máli til að ná árangri – frekar **ferlar stjórnsýslunnar**, þ.e. að geta sett fram efni og innihald með skýrum hætti og að **niðurstöðum** samráðs séu gerð skil.

Hvað virkar vel í uppgjöri samráðs?

Samráðið

- Hvert var málefnið?
- Hvert var markmiðið?
- Hversu margir tóku þátt?
- Hverjir tóku þátt?

Viðbrögð stjórnvalda

- Samantekt ábendinga eftir efnisatriðum I
 - Viðbrögð stjórnvalda við efnisatriðum I
- o.s.frv.

Almennar ábendingar

- Yfirlit yfir ábendingar sem bárust sem eiga ekki við
- Viðbrögð við ábendingum ef við á.

Áhrif samráðs á málið

Samráð á Íslandi

Frumvörp

- Nokkur reynsla er af því að leita eftir áliti hagsmunaaðila við undirbúning lagasetningar. Á vettvangi Alþingis hefur það verið gert á milli umræðna í þingnefndum.
- Á vettvangi Stjórnarráðsins er minni hefð fyrir því en nú er gert ráð fyrir því í verklagsreglum frá forsætisráðuneyti að frumvörp séu birt – slíkt er þó engin skylda. Eingöngu er gert ráð fyrir því í lögum að samráð sé á milli ráðherra og ráðuneyta við undirbúning og frágang stjórnarfrumvarpa.
- Lög eða erindisbréf geta mælt fyrir um sérstaka skyldu til samráðs vegna tiltekinna mála. Dæmi: Skipulagslög, mat á umhverfisáhrifum (frummatsskýrslur) o.fl.
- **Dæmi um samráð í undirbúningi stefnumótunar og opinbera áætlana**
 - [Drög að lagafrumvarpi um framtíðarskipan ákærvalds](#)
 - [Breytingar á lögum er varða frístundaheimili](#)
 - [Frumvarp til laga um breytingu á raforkulögum](#)

Stjórnarráðið

Hefur verið gert vel hjá nokkrum ráðuneytum, en niðurstöðum ferilsins að öllu jöfnu **ekki gert skil á markvissan hátt.**

Alþingi

Sérstakar beiðnir til umsagnar sendar út af nefndasviði, allar niðurstöður birtar. Lýsingar á niðurstöðum eru birtar í umsögnum með frumvörpum. **Þetta er þó seint í ferlinu og því takmarkað hvað hægt er að hafa áhrif.**

Reglugerðir

- Ekki er að finna sérstakar verklagsreglur um reglugerðavinna og engin sérstök tilmæli um að beita samráði. Eitthvað er um að reglugerðir fari í umsagnarferli, dæmi eru um slíkt hjá innanríkisráðuneyti, fjármálaráðuneyti og menntamálaráðuneyti.
- Útfærslan er almennt séð sú sama og í umsögnum um frumvörpum. Ráðuneytin lýsa í stuttu máli helstu efnisatriðum reglugerðar og tengja á reglugerðardrög. Umsagnaraðilar senda því næst erindi til ráðuneytis með þeim ábendingum sem þeir vilja koma fram.
- Úrvinnsla samráðs á þessum vettvangi er ekki ljós, ráðuneytið fara almennt ekki þá leið að birta innsend erindi, skrifa ekki greinargerð um samráðið og helstu ábendingar. Við birtingu lokareglugerðar fylgir ekki greinargerð líkt og í frumvarpavinnunni.
- Reglugerðaferlið er þar af leiðandi ekki gegnsætt, þó hafa nokkur ráðuneyti staðið sig vel í því að bera upp mál á þessum vettvangi þó að úrvinnslan sé óljós.

Stefnumótun og áætlanagerðir

- Stjórnvöld hafa í gegnum tíðina unnið markvisst með samráð við stefnumótun og almennt við undirbúning ákvarðana. Í handbók forsætisráðuneytis um stefnumótun og opinberar áætlanir er fjallað um að samráð sé viðurkenndur hluti af stefnumótunarferlinu og að æskilegt sé að stunda það.
- Nokkur reynsla er á þessu sviði, hins vegar er samráðið dreift og erfitt fyrir þátttakendur samráðs að sjá hvernig unnið er með innsendar ábendingar, þá er lítið samræmi í birtingu niðurstöðu, stundum má finna dæmi um að innsend erindi séu birt, ekki birt eða þá að engar niðurstöður sé að finna – eingöngu lokaskjal stefnumótunar þar sem fullkomlega óljóst er hvernig unnið var úr samráði.
- **Dæmi um samráð í undirbúningi stefnumótunar og opinbera áætlana**
 - [Samráð við mótun samgönguáætlunar 2011-2022](#)
 - [Vöxtur í krafti netsins – stefna um upplýsingasamfélagið](#)
 - [Samráð og samtöl við hagsmunaaðila í aðdraganda að gerð Stjórnunar- og verndaráætlunar fyrir Vatnajökulspjóðgarð](#)

Framtíðarsýn. Á vettvangi Stjórnarráðsins og Alþingis verði mótuð verði sameiginleg framtíðarsýn þar sem fram komi lýsing á æskilegri stöðu á þessu sviði og horft verði til ársloka 2018.

Miðlæg gátt. Ljóst er að allar þjóðir sem litið var til í þessari greinargerð reka sameiginlega vefgátt þó að einhver munur sé á tæknilegri útfærslu hennar. Að lokinni vinnu við mótun framtíðarsýnar hefjist tæknileg útfærsla samráðsferla sem henti íslenskri stjórnsýslu. Líklegt er að miðlæg gátt verði fyrir valinu en slíkt sé þó háð útfærslu á þeirri framtíðarsýn sem ákveðið verður að vinna eftir.

Innviðir stjórnsýslu. Ljóst er að núverandi ferlar innan Stjórnsýslunnar gætu þurft að breytast og aðlagast að nýjum áherslum. Þar með gæti þurft að breyta áralangri hefð og rótgrónu vinnulagi innan stjórnsýslunnar. Horfa þarf til þess með hvaða hætti nota megja upplýsingatækni til að auðvelda breytingar fyrir embættismenn og annað starfsfólk sem eiga samráð við hagsmunaðila.

Tímasetningar. Algengt er að boðið sé upp á samráð of seint í stefnumótunarferlinu. OECD hefur bent á að æskilegt sé að hafa samráð áður en frumvarpsdrög eru dregin upp á yfirborðið, allt of algengt sé að efna til samráðs seint og eftir því sem lengra er komið í ferlinu er erfiðara að taka tillit til athugasemda. Horfa þarf til þess hvernig og á hvaða hátt íslensk stjórnsýsla geti tileinkað sér aðferðir samráðs tímanlega, jafnvel á meðan hugmyndir eru á frumstigi.

Áskoranir. Læra þarf betur af reynslu annarra, hvað hafi gengi vel og hvað mögulega síður. Ýmis reynsla liggur hjá nágrannalöndum sem sett hafa af stað undanfaraverkefni og sem nú er lokið. Horfa þarf til þeirra reynslu á þessu sviði.